

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	ساعت شروع : ۱۰:۳۰ صبح	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	سوالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)
تاریخ امتحان : ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۲۲		سال سوم آموزش متوسطه	
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم سال اول (دی ماه) سال ۱۳۸۹	

ردیف	سوالات	نمره
------	--------	------

ردیف	سوالات	نمره										
	الف) زبان‌شناسی											
۱	در تولید هریک از عبارات زیر، کدام نقش زبانی تأثیر داشته است؟ الف) نمایشگاه نقاشی‌های سهراب سپهری در موزهی هنرهای معاصر برگزار می‌گردد. ب) قدرت تخیل کودک به خلاقیت او کمک می‌کند. با توجه به بیت زیر:	۰/۵										
۲	«گر چه من خود ز عدم دل‌خوش و خندان زادم الف) شیوهی ساخت واژگان مشخص شده را بنویسید. ب) بیت بالا نظم است یا شعر؟ دلیل خود را بنویسید. پ) واژهی «خندیدن» در گذر زمان چه وضعیتی یافته است؟	۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۵										
۳	الگوی هجایی واژهی «رؤیت» را بنویسید.	۰/۵										
۴	در تولید واحد زبانی زیر، کدام قواعد ترکیب رعایت نشده است؟ « دانش‌آموز مدرسه این بهترین، با دوستان خود به کوهستان‌های شمال رفتند.»	۰/۵										
۵	عبارات نوشته شده در گروه «الف» را به روابط معنایی خود در گروه «ب» وصل کنید. (توجه: یکی از روابط معنایی در گروه «ب» زیادی است.)	۰/۷۵										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>(الف)</th> <th>(ب)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱- نغز و دلکش</td> <td>تضمن</td> </tr> <tr> <td>۲- لاله و شقایق</td> <td>تضاد</td> </tr> <tr> <td>۳- هنر و مجسمه‌سازی</td> <td>ترادف</td> </tr> <tr> <td></td> <td>تناسب</td> </tr> </tbody> </table>	(الف)	(ب)	۱- نغز و دلکش	تضمن	۲- لاله و شقایق	تضاد	۳- هنر و مجسمه‌سازی	ترادف		تناسب	
(الف)	(ب)											
۱- نغز و دلکش	تضمن											
۲- لاله و شقایق	تضاد											
۳- هنر و مجسمه‌سازی	ترادف											
	تناسب											
	ب) نگارش											
۶	همه‌ی اسناد تجاری هستند .	۰/۲۵										
۷	کدام نوشته‌ها بر اساس پژوهش‌های شما و دیگران آفریده شده‌اند؟	۰/۲۵										
۸	«زندگی‌نامه» گونه‌ای از نوشته‌های است.	۰/۲۵										
۹	با توجه به عبارت زیر، گزینهی درست را انتخاب کنید. « نویسندگان از شیوه‌های مختلفی برای ساخت طنز استفاده می‌کنند که اساس همه‌ی آن‌ها است.»	۰/۲۵										
۱۰	الف) نقیضه‌پردازی ب) اقتباس از آثار ادبی پ) برهم زدن عادت‌ها ت) طولانی کردن مطلب وجود چه عاملی در نوشته‌ی زیر بر قدرت طنز آن افزوده است؟ « طنزیم کنندگان چاله‌های خیابان، سهم بالایی در روحیه دادن به استادان مکانیک دارند.»	۰/۵										
	ادامه‌ی سوالات در صفحه‌ی دوم											

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۲۲ / ۱۰ / ۱۳۸۹	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم سال اول (دی ماه) سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۱۱	در کدام یک از عبارتهای زیر از آرایه‌ی «حس آمیزی» و در کدام عبارت از «ایهام» استفاده شده است؟ الف) بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران ب) حرف‌هایم مثل یک تکه چمن روشن بود پ) چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد ت) سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند	۰/۵
۱۲	استفاده از کدام واژه در عبارت زیر غلط است؟ دلیل آن را بنویسید. «کتاب زبان فارسی رشته‌های تجربی و ریاضی از کتاب زبان فارسی رشته‌ی علوم انسانی متفاوت است.»	۰/۵
۱۳	چرا زندگی‌نامه باید دور از تعصب و غرض‌ورزی نوشته شود؟	۰/۵
۱۴	«فهرست‌ها و کتاب‌شناسی‌ها» جزء کدام یک از منابع به شمار می‌روند؟	۰/۵
۱۵	الف) منابع اصلی ب) منابع دیداری و شنیداری پ) منابع فرعی ت) دایرة المعارف	۰/۵
۱۶	یک دایرة المعارف چند دانشی همراه با نویسنده‌ی آن نام ببرید. بیت زیر را بازگردانی کنید. «چون شیر به خود سپه‌شکن باش فرزند خصال خویشان باش»	۱
پ) دستور		
۱۷	در گروه اسمی «موقفیت نوجوانان» نوع دقیق تکواژها را مشخص کنید. (نوع دقیق تکواژ مورد نظر است؛ نه آزاد و وابسته بودن آن)	۱/۵
۱۸	گونه‌ی مؤدبانه‌ی افعال جملات زیر را بنویسید. «از تو می‌خواهم این کتاب را به من بدهی.»	۰/۵
۱۹	جمله‌ی زیر را تبدیل به ناگذر کنید. «خواندن آیات الهی، خشم و نفرت را از خانه‌ها می‌برد.»	۰/۵
۲۰	با توجه به جمله‌ی: «با خواندن داستان‌های پیامبران، درس زندگی را فرا می‌گیریم.» الف) ساختمان فعل جمله را بررسی کنید. ب) فعل جمله را با حفظ شخص تبدیل به ماضی استمراری کنید. پ) نمودار مناسب جمله را رسم کنید و جمله را در نمودار قرار دهید.	۰/۲۵
۲۱	وابسته‌ی وابسته را در جمله‌ی زیر بیابید، نام آن را بنویسید و نمودار بیکانی آن را رسم کنید. «آرزوی همه مردم این است که فرزندان موقق و دانا تربیت کنند.»	۰/۲۵
۲۲	با توجه به جمله‌ی زیر: «هنرآموزان تلاشگر ایرانی، نشست و برخاست با بزرگان را ارج می‌نهند.» الف) واژگان «مشتق»، «مرکب» و «مشتق-مرکب» را مشخص کنید. ب) واژه‌ی غیر ساده‌ی «هنرآموزان» را تا مرحله‌ی تکواژ تجزیه کنید.	۱
	ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم	۰/۵

مدت امتحان : ۹۰ دقیقه	ساعت شروع : ۱۰:۳۰ صبح	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی	سوالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)
تاریخ امتحان : ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۲۲		سال سوم آموزش متوسطه	
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://ace.medu.ir		دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم سال اول (دی ماه) سال ۱۳۸۹	

ردیف	سوالات	نمره
۲۳	در عبارت « ما، ایرانیان، باید با علاقه به ادبیات گرانقدر خود، جوهر آزادمنشی را به جهانیان بیاموزیم.» الف) متمم اسم را بیابید. ب) کدام واژه دارای نقش تبعی « بدل » است؟ تفاوت پسوندهای دو واژه‌ی « وحشی گری » با « کوزه گری » در چیست؟ اجزای تشکیل دهنده‌ی واژه‌ی « خدانشناس » را در الگوی + ← قرار دهید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۷۵
۲۶	ت) املا و بیاموزیم با توجه به متن زیر به پرسش‌های داده شده پاسخ دهید. « گل سنبل چونان کودکی مسرور بر روی شب‌پره لبخند می‌زند و خود را مدیون ابر سخاوتمند می‌داند و می‌خواهد بداند در باغچه‌ای که زندگی در آن را ترجیه می‌دهد، چه می‌گذرد و با چه کسانی « م/ء/انست دارد.» الف) در واژه‌ی « سنبل » کدام فرایند واجی به کار رفته است؟ ب) یک واژه بیابید که در آن فرآیند واجی ادغام به کار رفته باشد. پ) نوع « ان » در « بهاران » به چه مفهومی اشاره دارد؟ ت) یک واژه بیابید که در آن صامت میانجی « ا » به کار رفته باشد. ث) چرا واژه‌ی « می‌خواهد » نامطابق املائی محسوب می‌شود؟ ج) یک غلط املائی بیابید و شکل درست آن را بنویسید. چ) شکل درست همزه /ء/ را در کلمه‌ی « م/ء/انست » بنویسید. با توجه به معنی داده شده، گزینه‌ی غلط را مشخص کنید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۲۷	الف) شعر سخته: شعر سنجیده و خوب ب) تسویه: پاک کردن پ) نقض پیمان: شکستن پیمان ت) احسن: نیکوتر	۱
۲۸	در گروه کلمات زیر، چهار غلط املائی به کار رفته است، درست هریک را بنویسید. گماشته و منسوب - ثمین و گران بها - لمحہ و لحظه - قایت و فرجام - صدای مهزون - خطوات متقارب فرزند صاحب فراست - غاشیه‌ی اسب - مرغوبیت کالا - درر و لعالی - ضیعتک حلال - صناعت ظریف	۱
۲۰	جمع نمره	۲۰
	« گل‌های اندیشه‌تان بارور باد »	

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۲۲ / ۱۰ / ۱۳۸۹
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم سال اول (دی ماه) سال ۱۳۸۹	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

با تشکر از مصححین محترم. راهنمای زیر جهت هماهنگی و سهولت در امر تصحیح خدمتان ارائه می‌گردد. بدیهی است که به پاسخ‌های درست و مشابه دانش‌آموزان نمره تعلق می‌گیرد.

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
الف) زبان‌شناسی		
۱	الف) ایجاد ارتباط (۰/۲۵) ب) محمل اندیشه (۰/۲۵)	۰/۵
۲	الف) دل خوش: ترکیب (۰/۲۵) خندان: اشتقاق (۰/۲۵) ب) شعر (۰/۲۵) زیرا علاوه بر وزن و قافیه، از صور خیال نیز بهره برده است. (۰/۵) پ) بدون هیچ تغییر به مرحله‌ی بعد منتقل شده است. (۰/۵)	۱/۲۵
۳	صامت + مصوّت + صامت (۰/۲۵) صامت + مصوّت + صامت (۰/۲۵)	۰/۵
۴	هم نشینی (۰/۲۵) و نحوی (۰/۲۵)	۰/۵
۵	۱- نغز و دلکش: ترادف (۰/۲۵) ۲- لاله و شقایق: تناسب (۰/۲۵) ۳- هنر و مجسمه سازی: تضمّن (۰/۲۵)	۰/۲۵
ب) نگارش		
۶	رسمی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۷	تحقیقی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۸	تشریحی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۹	پ) (۰/۲۵) (برهم زدن عادت‌ها)	۰/۲۵
۱۰	وجود غلط املایی آگاهانه (۰/۵)	۰/۵
۱۱	ب) حس آمیزی (۰/۲۵) پ) ایهام (۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	از (۰/۲۵) زیرا حرف اضافه‌ی اختصاصی متفاوت «با» است نه «از» (۰/۲۵)	۰/۵
۱۳	تا بتواند سهم خود را در پژوهش‌های تاریخی و فرهنگی حفظ کند. (۰/۵)	۰/۵
۱۴	پ) (۰/۵) (منابع فرعی)	۰/۵
۱۵	احصاء العلوم (۰/۲۵) فارابی (۰/۲۵) یا الفهرست ابن ندیم (ذکر یک مورد کافی است).	۰/۵
۱۶	به خودت متکی باش و مانند شیر، به تنهایی لشکری را از بین ببر (۰/۵) و به نیکی‌ها و ارزش‌های خودت توجه کن « (۰/۵)	۱
پ) دستور زبان		
۱۷	موفق: قاموسی (۰/۲۵) یت: اشتقاقی (۰/۲۵) -: دستوری (۰/۲۵)	۱/۵
۱۸	نو: قاموسی (۰/۲۵) جوان: قاموسی (۰/۲۵) ان: تصریفی (۰/۲۵) می‌خواهم ← استدعا می‌کنم (۰/۲۵) یا خواهش می‌کنم یا تمنا می‌کنم	۰/۵
۱۹	بدهی ← مرحمت کنی (بکنی) (۰/۲۵) خشم و نفرت از خانه‌ها (۰/۲۵) می‌رود. (۰/۲۵)	۰/۵
ادامه‌ی راهنما در صفحه‌ی دوم		

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی فیزیک - علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۱۰ / ۲۲
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم سال اول (دی ماه) سال ۱۳۸۹	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

۲۰	الف) پیشوندی (۰/۲۵) (ب) فرا می‌گرفتیم (۰/۲۵) پ) رسم صحیح نمودار (۰/۲۵)	جمله
		<pre> جمله / \ گزاره نهاد / \ فعل مفعول فرا می‌گیریم (۰/۲۵) درس زندگی را (۰/۲۵) </pre>
۲۱	همه (۰/۲۵) صفت مضاف‌الیه (۰/۲۵) آرزوی همه مردم رسم صحیح نمودار پیکانی (۰/۲۵)	
۲۲	الف) مشتق: تلاشگر (۰/۲۵) ایرانی (۰/۲۵) مرکب: هنرآموز (۰/۲۵) مشتق-مرکب: نشست و برخاست (۰/۲۵) ب) هنرآموز + ان (۰/۲۵) هنر + آموز (۰/۲۵)	
۲۳	الف) ادبیات (۰/۲۵) ب) ایرانیان (۰/۲۵)	
۲۴	واژه‌ی «وحشی‌گری» دارای یک پسوند (گری) است: (۰/۲۵) در صورتی که واژه‌ی «کوزه‌گری» دارای دو پسوند (گر+ی) است. (۰/۲۵)	
۲۵	اسم (۰/۲۵) + بن مضارع (۰/۲۵) ← صفت (۰/۲۵)	

۱/۷۵	۲۶	ت) املا و بیاموزیم الف) ابدال (۰/۲۵) ب) شب پره (۰/۲۵) پ) هنگام، (۰/۲۵) (زمان) (لطفاً به هنگام تصحیح این سوال به توضیح زیرنویس توجه شود.) ت) باغچه‌ای (۰/۲۵) ث) چون حرف «و» در این واژه تلفظ نمی‌شود. (۰/۲۵) ج) ترجیه: ترجیح (۰/۲۵) چ) «مؤانست» (۰/۲۵)
۰/۲۵	۲۷	ب) تسویه (۰/۲۵)
۱	۲۸	منصوب (۰/۲۵) غایت (۰/۲۵) محزون (۰/۲۵) لآلی (۰/۲۵)

جمع نمره	شاد باشید	۲۰
----------	-----------	----

توجه: همکاران محترم ضمن عرض پوزش با توجه به نبودن کلمه بهاران در متن داده شده قسمت (پ) سوال ۲۶ حذف و بارم آن به سوال ۲۷ اضافه شود. ضمناً چنانچه دانش آموزی به قسمت (پ) سوال مذکور پاسخ درست داده باشد نمره لازم منظور شود و بارم سوال ۲۷ همان ۰/۲۵ لحاظ شود.